

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.10.1990, sp. zn. 7 Tz 44/90, ECLI:CZ:NS:1990:7.TZ.44.1990.1

Číslo: 35/1991

Právní věta: Úmysl pachatele způsobit jinému těžkou újmu na zdraví nelze dovozovat jen z povahy předmětu, kterým byl veden útok. Je třeba zvážit i další okolnosti případu, jako jsou způsob použití tohoto předmětu, intenzita vedeného úderu apod.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 29.10.1990

Spisová značka: 7 Tz 44/90

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování, Ublížení na zdraví, Zavinění

Předpisy: 140/1961 Sb. § 222

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 35

Úmysl pachatele způsobit jinému těžkou újmu na zdraví nelze dovozovat jen z povahy předmětu, kterým byl veden útok. Je třeba zvážit i další okolnosti případu, jako jsou způsob použití tohoto předmětu, intenzita vedeného úderu apod.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 29. října 1990 sp. zn. [7 Tz 44/90](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, Nejvyšší soud ČR, Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení krajského soudu v Ostravě z 21. 7. 1986 sp. zn. 2 To 315/86 a rozsudek okresního soudu v Novém Jičíně z 24. 6. 1986 sp. zn. 3 T 56/86 a okresnímu prokurátorovi v Novém Jičíně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 24. 6. 1986 sp. zn. 3 T 56/86 byl obviněný J. H. uznán vinným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák. a pokusem trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 tr. zák., jichž se dopustil jako zvlášť nebezpečný recidivist ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. podle výroku rozsudku tím, že ačkoli byl v minulosti vícekrát potrestán, a to rozsudkem okresního soudu ve Spišské Nové Vsi 3 T 353/79 ze dne 25. 9.

1980 pro trestné činy výtržnictví a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 a § 202 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců, který vykonal dne 26. 3. 1982, a rozsudkem okresního soudu v Novém Jičíně 3 T 34/80 ze dne 20. 3. 1980 pro trestný čin rvačky podle § 225 odst. 1 tr. zák., kdy mu byl odložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, který vykonal dne 26. 9. 1980, a dále rozsudkem okresního soudu v Novém Jičíně 3 T 188/83 pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák., kdy mu byl uložen za použití § 42 odst. 1 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, který vykonal 16. 9. 1984, opět dne 13. 10. 1984 kolem 24.00 hod. v Bílovci – Velkých Albrechticích, okres Nový Jičín v Domě Kultury na taneční zábavě bezdůvodně napadl pořadatele této zábavy S. P., V. B. a dále napadl hosta taneční zábavy J. L., židlí zaútočil proti P. B., kterého chtěl uhodit do hlavy, přičemž pro účinnou obranu P. B. se mu to nepodařilo.

Za toto jednání byl obviněnému J. H. uložen v sazbě § 222 odst. 1 tr. zák., zvýšené podle § 42 odst. 1 tr. zák. úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 7 roků, pro jehož výkon byl zařazen do třetí nápravně výchovné skupiny. Současně mu byl uložen ochranný dohled v trvání 18 měsíců.

Tento rozsudek napadl odvoláním obviněný J. H. Uvedl, že výpovědi jej usvědčujících svědků jsou tendenční, on sám byl při incidentu napaden a rozhodně není pravda, že by na někoho útočil židlí v úmyslu mu způsobit těžkou újmu na zdraví.

Usnesením krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 7. 1986 sp. zn. 2 To 315/86 bylo odvolání obviněného J. H. podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítnuto.

Proti usnesení krajského soudu v Ostravě podal ve prospěch obviněného J. H. stížnost pro porušení zákona generální prokurátor ČR.

Stížnost pro porušení zákona poukazuje na nedostatek skutkových zjištění týkajících se způsobu napadení poškozeného. Konflikt obviněného sice potvrzuje řada svědků, kteří však zcela rozporně líčí průběh útoku, takže shromážděné důkazy neposkytují spolehlivý podklad pro závěr, že obviněný měl skutečně v úmyslu způsobit poškozenému těžkou újmu na zdraví. Okresní soud v Novém Jičíně opřel svá zjištění v tomto směru především o znalecký posudek z oboru zdravotnictví – odvětví chirurgie MUDr. J. P. Tento znalec dospěl k závěru, že úderem dřevěnou židlí o hmotnosti 4,6 Kg, vedeným střední intenzitou, je při zásahu do hlavy možno způsobit zranění, mající povahu těžké újmy na zdraví. Stěžovatel zdůrazňuje, že však zatím nebylo prokázáno, že by obviněný takovým způsobem na poškozeného zaútočil. Proto bylo podle něho nezbytné provedení vyšetřovacího pokusu za přítomnosti znalce, při němž by byl demonstrován útok obviněného.

Stížnost dále poukazuje na okolnost, že ač k incidentu došlo 13. 10. 1984, bylo trestní stíhání ve věci zahájeno až 30. 3. 1985. Sám obviněný byl při této události zraněn a od 15. 10. do 23. 10. 1984 byl hospitalizován. Za této situace mělo být zjišťováno, kdy a kým byla událost oznámena orgánům VB, neboť vzhledem ke zranění obviněného není možno vyloučit ani určitou tendenčnost výpovědi ostatních jej usvědčujících svědků.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona bylo navrženo, aby Nejvyšší soud ČR vyslovil, že usnesením krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 7. 1986 sp. zn. 2 To 315/86 byl porušen zákon v ustanovení § 254 odst. 1 tr. ř. a § 256 tr. ř. a v řízení, jež jeho vydání předcházelo, v ustanoveních § 2 odst. 5 a 6 tr. ř. v neprospěch obviněného J. H., aby uvedené usnesení krajského soudu a rozsudkem okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 24. 6. 1986 sp. zn. 3 T 56/86 zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČR na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl v neprospěch obviněného porušen.

Z obsahu spisového materiálu je patrné, že okresní soud učinil správná skutková zjištění ve vztahu k místu, času a částečně i průběhu incidentu, v němž figuroval obviněný J. H. Zjistil, že jmenovaný se v průběhu zábavy choval neslušně, a když byl za to napomínán, napadl verbálně i fyzicky řadu osob, převážně pořadatelů akce.

Nedostatečně však byla objasněna ta část výtržnického jednání obviněného, která měla spočívat v útoku židli na P. B.

Vedle poškozeného svědci Č. K., P. Š., Z. M., J. K., J. R. a V. B. potvrzovali skutečnost, že obžalovaný J. H. židli v ruku měl a manipuloval s ní. Zasáhl jí přítomného hosta V. B., jemuž způsobil poškození kůže na hlavě, které si nevyžadovalo lékařské ošetření. Tento útok nebyl v rámci řízení objasňován jako možný útok na zdraví tohoto poškozeného, přičemž jeho pokračování, které mělo směřovat na P. B., bylo bez detailnějšího zjištění způsobu útoku posouzeno jako pokus trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 tr. zák., tedy jako takového činu, který měl směřovat ke způsobení těžké újmy na zdraví. Pro takové závěry však neskýtaly shromážděné důkazy dostatečné podklady. Okresní soud svá zjištění o možnosti vzniku tohoto vážnějšího následku na zdraví P. B. opřel v podstatě toliko o znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie, v němž znalec MUDr. J. P. v obecné poloze uvedl, jaká zranění mají povahu těžké újmy na zdraví a mohou vzniknout při útoku židli o hmotnosti 4,6 kg vedeným střední intenzitou. V posuzovaném případě však nebylo zatím zjištěno, jakým způsobem obviněný útočil.

Úmysl pachatele způsobit jinému těžkou újmu na zdraví nelze dovozovat jen z povahy předmětu, kterým byl veden útok. Je třeba zvážit i další okolnosti případu, jako jsou způsob použití tohoto předmětu, intenzita vedeného úderu apod.

Aby bylo možno charakter jednání obviněného J. H. objektivně posoudit, bylo třeba provést rekonstrukci uvedeného děje za přítomnosti těch svědků, kteří jej sledovali, a za přítomnosti znalce.

Rovněž je nutno přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, pokud uvádí, že bylo nutno pečlivě posuzovat také věrohodnost jednotlivých svědků. Tuto nutnost signalizovala opožděnost zahájení trestního stíhání, jakož i skutečnost, že jediným skutečným zraněným v inkriminovaném incidentu byl sám obviněný J. H. Důležité bylo proto zjistit, kdy a kým byla posuzována událost oznámena orgánům VB.

Teprve po takovém doplnění dokazování bylo možno spolehlivě objasnit, zda obviněný J. H. v rámci svého výtržnického útoku napadl některé osoby v úmyslu způsobit jim újmu na zdraví a jakou.

V řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí napadeného stížností pro porušení zákona, byl tedy porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Krajský soud v Ostravě, který rozhodoval ve věci z podnětu odvolání obžalovaného, pak pochybil tím, že neodstranil uvedené nedostatky, které se promítly v rozsudku okresního soudu v Novém Jičíně. Nesplnil tak svou přezkumnou povinnost a nedůvodným zamítnutím odvolání sám porušil zákon v ustanovení § 256 tr. ř., přičemž oba soudy takto porušily zákon v neprospěch obviněného J. H.

Nejvyšší soud ČR proto z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona obě vadná rozhodnutí, včetně rozhodnutí na ně obsahově navazujících, zrušil.

Poněvadž uvedené nedostatky skutkových zjištění mají svůj původ již v přípravném řízení a také proto, že došetření ve formě náročné rekonstrukce činu bude snadněji a kvalitněji proveditelné orgány VB, byla věc vrácena k došetření okresnímu prokurátorovi v Novém Jičíně. Jeho úkolem bude doplnit shromážděné důkazy v naznačeném směru, popřípadě i dalšími důkazy, jejichž potřeba event. nově vyvstane.

Na výsledcích shora naznačeného dokazování bude také záviset na použití zákona plně odpovídající právní kvalifikace celého jednání. Vzhledem k novele trestního zákona č. 175/1990 Sb. ze dne 2. května 1990, která nemá ustanovení postihující recidivu ve smyslu dříve platného § 41 písm. b) tr. zák., nebude možno obviněného J. H. v žádném případě kvalifikovat jako zvlášť nebezpečného recidivistu. Bude také nutno považovat možnost aplikace rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. 1. 1990.